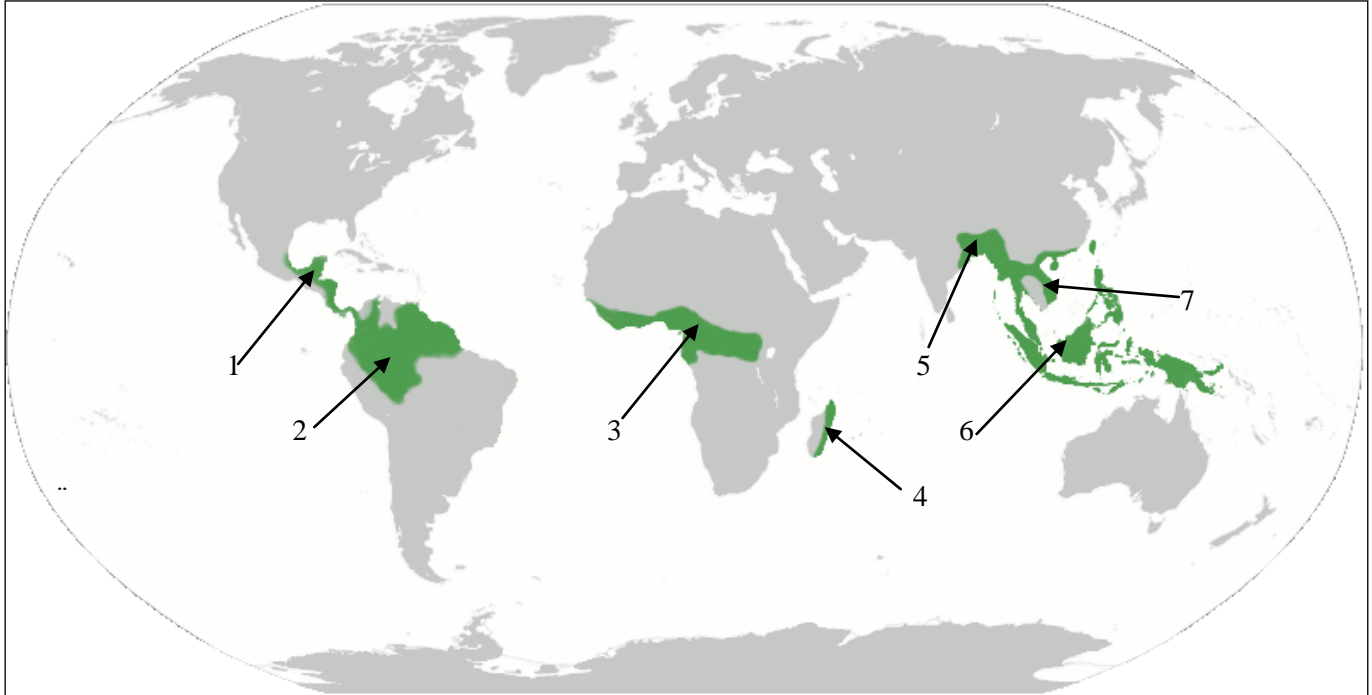

TROPICKÉ DEŠTNÉ LESY

1) ROZLOŽENÍ TROPICKÝCH DEŠTNÝCH LESŮ NA ZEMI:

© Doplňte k šipkám v mapce (obr. 1) rozložení tropických deštných lesů na Zemi.

Obr. 1

Rozložení tropických deštných lesů na Zemi:

- 1) 5)
- 2) 6)
- 3) 7)
- 4)

© Zkus při pohledu na mapu zobecnit rozložení tropických deštných lesů na Zemi. V jaké části zeměkoule se tropické deštné lesy nacházejí?

2) ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ TROPICKÝCH DEŠTNÝCH LESŮ

☉ Tropické deštné lesy jsou domovem velkého množství rostlin a živočichů. V následující osmisměrce najdeš sedm živočichů a tři rostliny z amazonského deštného lesa. Slova do osmisměrky získáš tak, že poznáš zvíře nebo rostlinu podle stručné charakteristiky. V tajence potom objevíš další rostlinu.

tropický had, škrtič žlutočerné barvy, který může dorůst až 11 m		kočkovitá šelma podobná levhartovi žijící hlavně na stromech	
pták s barevným peřím a mohutným zobákem, který nepatří mezi papoušky		lichokopytník s protáhlým nosem ve tvaru krátkého chobotu	
strom s velmi těžkým tmavým až černým dřevem (také herec Marek)		nejpočetnější třída živočichů (motýli, brouci, vážky atd.)	
největší existující hlodavec		dravá ryba lovící v hejnech	
krásně kvetoucí rostlina s množstvím vzdušných kořenů (mnoho barev a tvarů květů), jednotné číslo		rostlina vytvářející dlouhé a pevné provazce, často visí ze stromů nebo se okolo nich omotává (jednotné č.)	

J	K	L	A	U	J	Č	A
T	E	U	I	A	K	D	O
A	T	D	G	Á	N	V	P
P	Z	U	I	O	N	I	N
Í	Á	Y	K	CH	R	A	E
R	N	A	M	A	R	Í	B
K	N	Y	Ň	H	N	O	E
A	R	A	B	Y	P	A	K

Tajenka:

☉ Víš, k čemu se tento strom využívá? Čeho je zdrojem?

.....

☉ Zkus doplnit další živočichy a rostliny žijící v tropických deštných lesích a rostliny pěstované v těchto oblastech (můžeš použít atlas).

živočichové:

.....

rostliny:

zemědělsky pěstované rostliny:

3) VÝZNAM A DŮVODY KÁCENÍ TROPICKÝCH DEŠTNÝCH LESŮ

☉ Jak je možné vysvětlit následující tři tvrzení týkající se tropických deštných lesů: tropické deštné lesy se nazývají „plíce Země“, „klenoty Země“ a „největší lékárna světa“.

PLÍCE ZEMĚ

KLENOTY ZEMĚ

NEJVĚTŠÍ LÉKÁRNA SVĚTA

☉ Svě odpovědi si porovnej s následujícím článkem.

© Přečti si následující článek pojednávající o významu, ale i o postupné likvidaci tropických deštných lesů.

Tropický deštný les (dále jen TDL) má jen velmi mírně kladnou bilanci, pokud jde o produkci kyslíku. Je v něm ale vázáno obrovské množství oxidu uhličitého a má obrovský podíl na kyslíku už vytvořeném. Jejich likvidace, zejména vypalování, spotřebovává jimi kdysi vyrobený kyslík a vrací v jejich biomase vázaný oxid uhličitý zpět do atmosféry.

TDL jsou biotem s největším počtem druhů organismů na Zemi. Je velmi pravděpodobné, že zde žije celá řada dosud nepoznaných rostlin i živočichů. Také se odhaduje, že v TDL žijí dvě třetiny všech známých rostlinných a suchozemských živočišných druhů naší Země.

Největší lékárnou světa se TDL nazývají, z důvodu výskytu velkého počtu přírodních léčiv. Téměř polovina užívaných léků pochází z TDL. Vědci jsou přesvědčeni, že zde bude v budoucnu objevena celá řada dalších léků.

Lidé měli na lesy větší vliv než jakýkoli jiný suchozemský ekosystém. Mýcení lesů začalo s rozvojem zemědělství před 10 000 lety a od té doby zmizela téměř čtvrtina lesního pokryvu zeměkoule. V současnosti probíhá odlesňování nejrychleji v tropech, kde nejvíce ohrožuje rostlinný a živočišný svět a také atmosféru. Pokud jde o TDL, tak za posledních 100 let již zmizelo z povrchu zemského více než 50 % jejich rozlohy (na počátku 20. století byla rozloha TDL asi 16 mil. km², dnes je to cca 7 mil. km²).

V zalidněných částech tropů, jako jsou Indie a jižní Čína, byla většina původních porostů vykácena již před několika tisíci lety a zbývající enklávy se intenzivně využívají coby zdroj palivového dříví. V TDL začalo kácení doopravdy až v polovině 20. století, ale dnes probíhá v neslýchané míře.

V některých oblastech je hlavní příčinou růst počtu obyvatel, neboť rostoucí populace vyžaduje stále více půdy. Například v Kostarice se rozsah TDL zmenšil v období let 1940 – 1980 o tři čtvrtiny. Většina pralesů Afriky je vykácena, v devadesátých letech je obrovským tempem ničen prales Malajsie. V Asii zmizela mezi lety 1960–90 TDL. V roce 1975 byla Amazonie prakticky nedotčena, dnes je jí vypáleno 15%. Rychlost odlesňování se během osmdesátých let zdvojnásobila – dnes jsou pralesy mýceny tempem 160 000 km² za rok (více než rozloha Anglie). V Amazonii nebo v Indonésii, proces odlesňování urychluje mezinárodní obchod s kvalitním dřevem a často nedochází ani k pokusu o novou výsadbu. Půdy

v deštných lesích jsou obvykle chudé na živiny, takže země zbavená vegetace a využívaná rolníky dává obvykle nízké výnosy a jen na krátkou dobu. Odlesněná půda je použitelná jako zemědělská obvykle 2 – 4 roky. Navzdory mnoha ochranným aktivitám a vyhlášením nových obrovských rezervací a národních parků, úbytek tropických deštných lesů pokračuje. Byla vykácena aspoň polovina areálu původních tropických lesů a další čtvrtina může zmizet do roku 2050. Nejpesimističtější odhady hovoří i o zničení všech tropických lesů do roku 2050.

Následky kácení TDL jsou půdní eroze, povodně, zanášení údolních nádrží a řek, sesuvy půdy, pokles intenzity srážek, případně sucha, ztráta možnosti místních obyvatel používat les jako zdroj dřeva a plodin. V důsledku kácení hrozí vymírání mnoha druhů organismů. Mizí zároveň možná léčiva a planí příbuzní zemědělských plodin. Následuje také genocida domorodých obyvatel a mizení jejich kultur. Mezi důsledky pravděpodobně patří i nárůst globálního oteplování.

☺ Zkus odpovědět na následující otázky vztahující se k textu:

- a) Zvyšuje v současnosti tropický les množství kyslíku v atmosféře?
- b) Co výrazně zvyšuje spotřebu kyslíku vyprodukovaného tropickými lesy?
Co se při této činnosti uvolňuje do atmosféry? Jaký jev je touto činností podporován (globální problém)?
- c) Zkus popsat tempo úbytku tropických deštných lesů od poloviny 20. století.
.....
- d) Jak velká plocha TDL je vykácena každý rok?
- e) Jaké jsou odhady vývoje mizení tropických lesů?
- f) Jaký je význam tropických deštných lesů?
-
- g) Jaké jsou hlavní důvody kácení tropických deštných lesů?
-
-
- h) Zkus navrhnout nějaké možnosti řešení tohoto globálního problému?
-
-

